

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **V. J.**, zast. Mgr. Jaroslavem Mazůrkem, advokátem, se sídlem Týnská 1053/21, Praha 1, proti žalovanému: **Finanční úřad pro Středočeský kraj**, se sídlem Na Pankráci 17, Praha, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 9. 2018, č. j. 4408511/18/2115-50522-203074, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 28. 11. 2018, č. j. 43 Af 42/2018 - 13,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 27. 9. 2018, č. j. 4408511/18/2115-50522-203074, (dále jen „napadené rozhodnutí“), podle § 113 odst. 1 písm. c) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád (dále jen „daňový řád“), zamítl jako opožděné žalobcovo odvolání proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 8. 2018, č. j. 3962535/18/2115-50522-205648, o dodatečném vyměření daně z přidané hodnoty za zdaňovací období srpen 2014 a odvolací řízení zastavil.

II.

[2] Žalobce brojil proti napadenému rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Praze. Ten žalobu odmítl v záhlaví označeným usnesením (dále jen „napadené usnesení“), podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 68 písm. a) téhož zákona. Dovodil, že žaloba je nepřijatelná z důvodu nevyčerpání opravných prostředků před jejím podáním.

III.

[3] Napadenému usnesení se žalobce (dále jen „stěžovatel“) brání kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Navrhuje zrušit napadené usnesení i napadené rozhodnutí žalovaného a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.

[4] Stěžovatel nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že nevyčerpal řádné opravné prostředky, neboť odvolání podal a žalovaný o něm rozhodl tak, že je zamítl a řízení zastavil. Má a to, že krajský soud měl na jeho případ použít § 65 odst. 2 s. ř. s.; tvrdí, že by byl postupem žalovaného zkrácen na svých právech, přičemž formálně nebyla jeho věc rozhodnuta odvolacím orgánem. Stěžovatel je přesvědčen, že jeho žádost o navrácení lhůty pro podání odvolání byla zamítnuta bezdůvodně. V důsledku vydání dodatečného platebního výměru na vysokou částku mu hrozí závažné následky, a proto nelze postupovat formalisticky a upřít mu možnost obrany jen pro nedodržení lhůty k podání odvolání o jeden den. Dle stěžovatele krajský soud svým postupem zasáhl do práva stěžovatele na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod. Také samotné doměření daně není podle stěžovatelova mínění po právu, což je schopen prokázat, pokud mu bude umožněno námitky v odvolání uplatnit.

IV.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti shrnul skutkový stav věci, ztotožnil se s posouzením krajského soudu a podotkl, že třicetidenní lhůta k podání odvolání je dostatečně dlouhá na to, aby stěžovatel podal alespoň blanketní odvolání. Pokud se stěžovatel svým nedbalým přístupem zbavil možnosti přezkoumat platební výměr, nemůže se dovolávat mimořádných prostředků ochrany; dodal, že stěžovateli zůstává zachována možnost podat podnět k nařízení přezkoumání platebního výměru podle daňového řádu, považuje-li jej za nezákonný. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Kasační stížnost není důvodná.

[8] Předmětem přezkumu v řízení o žalobě stěžovatel učinil rozhodnutí žalovaného, kterým zamítl stěžovatelovo opožděně podané odvolání proti dodatečnému vyměření daně z přidané hodnoty, a řízení zastavil. Proti takovému rozhodnutí se ve smyslu § 109 odst. 1 daňového řádu lze bránit podáním odvolání; zákon to nevyklučuje. O možnosti podat ve lhůtě 30 dnů od doručení napadeného rozhodnutí odvolání byl stěžovatel také v napadeném rozhodnutí řádně poučen. Přesto stěžovatel odvolání nepodal a bránil se napadenému rozhodnutí přímo žalobou u krajského soudu.

[9] V této věci se jedná o situaci, kdy o odvolání proti platebnímu výměru rozhodoval žalovaný jako správní orgán prvního stupně, který je k tomu oprávněn pouze v případech uvedených v § 113 odst. 1 písm. a) až c) daňového řádu. Jelikož žalovaný dospěl k závěru, že stěžovatelovo odvolání bylo podáno po lhůtě, mohl o něm v souladu s § 113 odst. 1 písm. c) daňového řádu rozhodnout, aniž je předložil k rozhodnutí odvolacímu orgánu. V takovém případě ovšem zůstává zachována možnost,

pokračování

aby se příjemce rozhodnutí domáhal posouzení věci odvolacím orgánem, tedy aby i toto rozhodnutí mohl napadnout odvoláním. Teprve konečné rozhodnutí, tj. rozhodnutí vydané v odvolacím řízení, které již dále není možné napadnout řádným opravným prostředkem, by se mohlo stát předmětem přezkumu správním soudem. To je zcela v souladu se zásadou subsidiarity soudní ochrany, na níž je založeno správní soudnictví a jež vyplývá z § 5 s. ř. s. a na něj navazujícího § 68 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[10] Krajský soud tedy nepochybil, pokud v souzené věci z důvodu nevyčerpání řádných opravných prostředků shledal žalobu nepřípustnou podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve spojení s § 68 písm. a) téhož zákona; tento postup je se zákonem zcela v souladu.

[11] Za přílehlavé považuje Nejvyšší správní soud též úvahy krajského soudu, jež v napadeném usnesení vyslovil ke stěžovatelovu odkazu na použití § 65 odst. 2 s. ř. s. Jím odůvodňoval, nehledě na nevyčerpání řádných opravných prostředků ve správním řízení, možnost meritorního přezkumu napadeného rozhodnutí v řízení před soudem. Stěžovatelova žalobní legitimace v daném případě však vyplývá z § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť stěžovatel tvrdí, že byl napadeným rozhodnutím přímo zkrácen na svých právech. Ustanovení § 65 odst. 2 s. ř. s. se ve stěžovatelově případě nepoužije, neboť se vztahuje na tzv. zájemníky, jak správně poukázal krajský soud v napadeném usnesení (srov. odst. 6.). Takové postavení stěžovateli v nynější věci nesvědčí. Přesto však ve shodě s krajským soudem kasační soud dodává, že ať již je účastník řízení aktivně legitimovaný podle 65 odst. 1 s. ř. s. nebo i podle odstavce 2 téhož ustanovení, je předtím, než se se svojí žalobou obrátí na soud, povinen vyčerpat řádné opravné prostředky ve správním řízení. To stěžovatel v souzené věci nerespektoval.

[12] Výše popsaná procesní pravidla je třeba ctít, ať už stěžovateli hrozí jakýkoli následek vyplývající ze správního rozhodnutí, o jehož nezákonnosti je přesvědčen. K obecné zásadě subsidiarity ochrany ve správním soudnictví Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 12. 5. 2005, č. j. 2 Afs 98/2004 - 65, publ. pod č. 672/2005 Sb. NSS, uvedl: „soudní přezkum správních rozhodnutí je totiž koncipován až jako následný prostředek ochrany subjektivních veřejných práv, který nemůže nahrazovat prostředky nacházející se uvnitř veřejné správy.“ Jak dále vyslovil v usnesení ze dne 5. 11. 2007, sp. zn. IV. ÚS 1861/2007 Ústavní soud, „[s]tánovení této podmínky bezpochyby do jisté míry omezuje přístup k soudu, s ohledem na výše uvedenou zásadu subsidiarity však nikoli svévolně a bezdůvodně; zároveň cestu k soudnímu přezkumu ponechává otevřenu, pokud se jedinec nedomůže nápravy u správních orgánů.“

[13] Upozorňoval-li stěžovatel v kasační stížnosti opětovně (shodně jako v žalobě) na skutečnost, že žalovaný bezdůvodně zamítl jeho žádost o navrácení lhůty pro odvolání, kterou učinil, i tuto otázku již přesvědčivě a se správným závěrem zodpověděl krajský soud. Pro stručnost tak nyní postačí odkázat na 7. odstavec napadeného usnesení. S úvahami tam obsaženými se kasační soud plně ztotožňuje. Ani tato stěžovatelova argumentace nemůže ostatně ničeho zvrátit na závěru, že vzhledem k zásadě subsidiarity soudního přezkumu a vzhledem k nevyčerpání řádných opravných prostředků je v souzené věci jeho žaloba nepřípustná.

[14] Za nedůvodné je pak třeba považovat obecné námitky vztahující se k výši dodatečně vyměřené daně a k nezákonnosti jejího vyměření. V řízení o kasační stížnosti, jehož předmětem je přezkum zákonnosti usnesení o odmítnutí žaloby z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., se totiž kasační soud nezabývá meritem věci, nýbrž přezkoumává, zda v řízení před správním soudem byly splněny předpoklady pro odmítnutí žaloby. V právě posuzované věci v tomto směru krajský soud nepochybil, jak výše uvedeno.

[15] Nejvyšší správní soud závěrem dodává, že skutkově shodnými věcmi téhož stěžovatele se již opakovaně zabýval v rozsudcích ze dne 11. 10. 2019, č. j. 5 Afs 380/2018 - 24, ze dne 29. 3. 2019, č. j. 2 Afs 400/2018 - 28 (ústavní stížnost proti němu podanou Ústavní soud usnesením ze dne 12. 6. 2019, sp. zn. II. ÚS 1827/19 jako zjevně neopodstatněnou odmítl), nebo ze dne 3. 4. 2019, č. j. 6 Afs 355/2018 - 23 (ústavní stížnosti proti němu podanou Ústavní soud odmítl ze stejného důvodu usnesením ze dne 25. 6. 2019, sp. zn. II. ÚS 1855/19).

[16] Ústavní soud ve výše zmíněných usneseních neshledal vypořádání stěžovatelových argumentů ze strany kasačního soudu rozporným s právem na soudní ochranu a ochranu vlastnictví a uzavřel, že v rozhodnutích obecných soudů nespátřuje přepjatý formalismus, ale naopak, že soudy ve věci postupovaly zcela v souladu se zákonem. I s ohledem na právě uvedené neměl kasační soud ani nyní důvod se od svých předchozích závěrů vyslovených ve skutkově shodných případech odchýlit. Nelze tak přisvědčit ani tvrzením, že krajský soud napadeným usnesením zasáhl do stěžovatelových práv vyplývajících z čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod.

VI.

[17] Nejvyšší správní soud se shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Žalobce nebyl v tomto řízení účastníkem úspěšným, právo na náhradu nákladů řízení tudíž nemá. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti svědčilo, soud jejich náhradu nepřiznal, neboť mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. prosince 2019

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu